

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravilništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1.6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v sredo 19. junija 1889.

Letnik XVII.

Odmevi.

I.

Razkrivali smo že večkrat in bičali hibe in občutljive nedostatke v našem narodnem in socialnem življenji. Pri tem nas je vedno vodila le odkritosrčna in nesebična želja, da bi posameznike opozarjali na napake, katere trosijo med narod in morejo silno škodovati skupni celoti in imenu slovenskemu. Čutili smo večkrat, da smo posegli med sršene, a ravno to nas je prepričalo, da se nismo motili.

Sloga med delavnimi možmi, ki žrtvujejo svoje telesne in duševne moči za narod, nam je vedno idejal in tako dolgo ne stopimo „na razpotje“, dokler nas gospodje v poslopji nekdanjega policijskega ravnateljstva ne prisilijo in dokler imamo še upanje, da je mogoče paralelno postopanje v boji za narodov obstanek in zdravo mu podlago. To upanje nas ni še zapustilo, marveč gojimo je še gorko, ker ne motijo nas ekstravagantni glasovi na tej ali oni strani. Rán med narodom nismo prikrivali in jih s svojega stališča tudi ne smemo.

Kdor je zasledoval probujo in prepoved našega naroda, gotovo dobro pozna delovanje in trud rodoljubov, ki so pred dvajsetimi, tridesetimi in več leti orali ledino narodnega polja. Kakor še dandanes, tako so tudi tedaj slovenski razumniki pohajali večinoma iz priprostega naroda, iz-pod kmečkih streh. Umljiva je torej želja vseh pravih rodoljubov, med katere pa ne štejemo širokoustnih kričarjev, da se priprosti narod naš, zdravo to deblo in trdni temelj ostalim stanovom, otrese različnih napak in je sposoben, da bode gotov porok izdatnemu zalaganju slovenskih razumnikov v vseh stanovih.

Toda slovensko razumništvo — in to rečemo odkrito — zlasti na Kranjskem ne stoji na vrhunci svojega poklica, zlasti v najnovejšem času ne izvršuje svoje narodne dolžnosti tako, kakor to vele-vata korist in napredek vsega naroda. Kdor izmed razumnikov naših dolžnost narodno izvršuje — in taci mož je na Kranjskem, hvala Bogu, še lepo

število — tega naša pisava ne bode zadela, nasprotno, odobral jo bode in ji pritrdil, da bi se poboljšali oni, ki škodujejo sebi in narodu.

Najtežja obtožba precejšnjega števila naših izobražencev tiči v tem, da so še premlačni in premalo požrtvovalni, in kar je še huje, da se odtu-jujejo in odtegujejo pri prostemu ljudstvu, iz katerega srede so prišli, zanemarjajo napredek in blagostanje manj zavednih in premožnih, brigajoč se le za svoje ime. Ker bodemo o tej točki še pozneje govorili, omenimo danes le to, da so možje, ki sanjajo v nekem veličji o nimbusu, do katerega so dospeli večinoma z delom, tega ne tajimo, a mnogo so si ga pridobili tudi le s praznimi, lepodonečimi frazami. In gorje onemu, ki se drzne razkaditi najmanjši oblaček kadila hvale, za katerim je večkrat praznota. Nedotakljiv je že vsakdo, ki je kedaj v večji družbi napil domovini. Nasprotno pa je izpostavljen vsakovrstnim napadom drugi, ki vedno in povsod ne reče „da“, ki ne hodi z gotovimi faktorji skozi drn in strn. V tem tiči edini vzrok nezaupnosti, nezadovoljnosti in rastoče nesloge.

O nedostatku katoliške zavednosti v višjih krogih, ki izvira iz zanemarjanja verskih koristi v ljudstvu in se je že grozno maščeval nad vsem narodom, danes ne bomo govorili, ker je itak znano naše stališče gledé te prevažne točke.

Delavska zavarovalnica proti ne-zgodam za Kranjsko, Primorje, Trst in Dalmacijo.

Na podlagi postave z dné 28. decembra 1887 gledé zavarovanja delavcev proti nezgodam je ministerstvo za notranje stvari z razglasilom 22. jan. t. l. ustanovilo delavsko zavarovalnico za Trst, Goriško, Istro, Kranjsko in Dalmacijo s sedežem v Trstu pod predsedstvom c. kr. okrajnega glavarja dr. Reinholda pl. Rülinga.

Dné 5. t. m. se bodo vršile volitve v načel-ništvo, ki bode vodilo zavarovalnico. Volilna komisija

je objavila gledé teh volitev, s katerimi ob enem se bode vršila volitev v zavarovalno razsodišče, raz-glasilo v slovenskem, hrvatskem, nemškem in itali-janskem jeziku, ki se glasi:

Vse delovršbe, ki so podvržene dolžnosti za-varovanja, so v namen te volitve razdeljene v šest kategorij sorodnih ali drug drugemu bližnjih vrš-benih načinov in sicer:

1. poljedelske in gozdarstvene delovršbe; mlini;
2. železnice, rudarstvo in talivstvo, kovinarstvo, stroji, orodja i. dr. t. r.;
3. kemijska obrtnost, kurilne in svetilne tvarine, tvarine za živež in užitek;
4. obrtnost s kamenjem in zemljinami; stav-binski obrti;
5. tekstilna obrtnost; izdelovanje in čiščenje obleke;
6. papir in usnje, les in rezbarske tvarine, po-ligrafični obrti.

Vsaka kategorija izvoli v načelstvo po jed-nega zastopnika delodajalcev in po jednega za-stopnika zavarovancev, kakor tudi primerno število zastopnikov.

Volitev izvršujejo tako delodajalci (vršbeni podjetniki), kakor tudi zavarovanci (delavci in vrš-beni uradniki) z glasovnicami.

Vsak samosvoj vršbeni podjetnik, oziroma pri vršbah, katerih ne vodi podjetnik sam, zgla-šeni poslovodnik, je opravičen v tisti vrš-beni kategoriji, v katero spada njegovo delo, na svojo glasovnico zapisati po jednega za-stopnika za načelstvo.

Vendar se pri tem opozarja na to, da vsakemu podjetniku, ker smé samo jedenkrat biti ud zavarovalnice, tudi če poseduje več v zavarovalničnem okolišji pod dolžnostjo zavarovanja ležečih delovršb, pristáje pri volitvi zastopnika dotičnih podjetnikov tudi samo jeden glas. Poseduje li podjetnik delo-vršbe v različnih kategorijah, dano mu je na prosto voljo, izbrati si kategorijo, v kateri hoče izvrševati

LISTEK.

0 Telovem.

(Črtica s kmetov.)

Razevela se je priroda povsodi, vse klije, žije in diše v poletji in gorkoti! Kamor oko pogleda, je cvet pri cvetu; rastline in cvetke razširjajo prijetno vonjavo po polji. V istini, pametna misel, koja je prestavila ta prelep in največji praznik z dné Ve-licege četrtka, ko časih še vse zmrzuje in sneg po-kriva hrib in plan, na četrtek po sv. Trojici.

Log in dol marsikako cvetko izgubita v dan pred sv. Rešnjim Telesom. Sredo popoldne pohoje-vajo družice, deklice, ki bodo šle kot angeljci v belih oblačilcih pred Najsvetejšim, polje, vrtove in gozd! Otroška ročica radostno trga prirodoine krasotice, po-ravnava je in devlje v košarico. Doma natrgajo še potonik, solnčnic, murk, sleča in srobotine, in vse te cvetke, rudeče, bele, modre in žolte, spletajo v vence. Med sprevedom pa nežna ročica družice vsip-lje to cvetje na pot pred sv. Rešnjim Telesom in na stopnice pred altar pod milim nebom. Na večer pritresejo odrasli še breze in smreke iz gozda, ter je postavljajo ob poti in pred hišami, fantje pa za-sajajo mlaje.

Na kmetih ima skoro vsaka večja občina svoj altar, koji se postavi na primernih krajih, — in seljani so tú ponosni na svoj altar! Osiveli Martin, ki je kri prelival pri Solferini za cesarja in domo-vino in nosi še vedno vojaško obleko, ta se vselej namuza, da je veselje! Gumbe pri suknji lepo na-lišpa in rožico na čepici, trakove na suknji in drgne ob staro zaplato na kolenih „medaljo“. Vstopi pred altar in dé, da bo i on „delal parado“, istotako, kakor njega dni v „Majlandu“, kjer ne vodé spreveda žup-nik, temveč — nadškof.

In ko napoči slavnostni dan! Ob desetih je sv. maša. V cerkvi, kjer so se vsopredili: občinsko predstojništvo, zadruga, društva, ognjegasci itd. raz-lega se petje! Hkrati se od cerkve na polje dá zna-menje, z zvonika pa ljubko potrkavanje vbranih zvo-nov oglašá župljanom, da se spreved že pomiče. Ondi konci vasi se zablisne, oblaček šine kvišku in topiči pokajo, da se zemlja trese. Fantje ali zopet kak prileten „kanonir“ od Solferine zažigajo topiče, kakor bi imeli pred seboj — sovražnika.

Spreved se jame pomikati iz cerkve na trg, v vasi pa na vas. Deei igra radost v očeh, malim druž-i-cam plamté ličica, društva in zadruga korakajo po-nosno za svojimi odičenimi in dragocenimi banderi; važno in resno drže se vplivni in prvi možje z lepo

obritim obličjem, ki nosijo nebo. Dim iz kadilnice vali se in širi prijetno vonjavo okolu, in iz blesteče monštrance videti je „Božje Telo“ — vernikom v blagoslov! Spredej pa se razlega premilo petje šol-ske mladine ali pa vaških deklet, za nebom korakajo seljani, občinsko predstojništvo na čelu in pa množica vernikov. Pred altarjem se ustavi spreved. Kapelnik dá takt, spusti „motetto“, in lepo vbrana pesem doní od altarja tja preko vasi, odmeva in se razlega po bujnem zelenji in drevesnem cvetji od kočé do kočé. In kedór ne more prisustvovati spre-vodu, hiti na prag pred hišo, nehoté sklene roki in prosi, naj mili Bog vse blagoslovi na domu in polji! Starčki in stare matere sedé na pragu ali na klopi pred hišo, poslušajo in — se radujejo. Misli se jim utapljaajo v minolost, kako je bilo tedaj, ko so bili oni med to veselo mladino, kako je bilo, ko so i oni postavljali altarje, trgali cvetke in zasajali mlaje, in radujejo se, da so učakali in doživeli ta praznik, to trenutje, ko se okolu njih razlega pobožna pesen. Izpred altarja pod lipo čuje se: „Strele, povodnji in nevihte obvaruj nas, Gospod“ ali „Blagoslov božji nam in našim pridelkom“, — in ljudstvo pade na kolena, petje se oglasi in pókanje topičev pre-tresa okolico in — spreved se pomiče dalje.

Po nekaterih krajih, kjer ni lepo zaokroženega

svojo volilno pravico; kadar bi pa podjetnik oddal po več glasovnic, tedaj se bode pri glasloštetji samo tista glasovnica, ki se prva vzdigne, štela za veljavno, vse poznejše pa za neveljavne.

Delavci in vršbeni uradniki vsake delovršbe, ki imajo pravico voliti — in k tem se ne štejejo učenci, radovoljci, praktikantje in druge osebe, kateri zaradi ne še izvršene izobrazbe ne dobivajo nič mezde, ali pa premajhno mezdo — volijo v zboru, katerega skliče vršbeni podjetnik (poslovodnik) iz samosvojnih možkih delavcev in vršbenih uradnikov svoje vršbene kategorije z relativno večino glasov tudi po jednega zastopnika v načelstvo, čigar ime zapiše od delavcev in vršbenih uradnikov dotične delovršbe izbrani zapni mož v njih glasovnico; na tej glasovnici mora podjetnik potrditi, da so bili vsi v delu stoječi delavci in vršbeni uradniki, ki imajo pravico voliti, pozvani izvršiti volitev, in da je bil kandidat njih večine zapisan v glasovnico.

Vsaka glasovnica delavcev in vršbenih uradnikov bode pri glasloštetji veljala za toliko glasov, kolikor oseb, imajočih volilno pravico, spada k dotični vršbi.

V volilnem razredu delodajalcev (podjetnikov), kakor tudi v onem zavarovancev (delavcev in vršbenih uradnikov) se bode štel za izvoljenega zastopnika delodajalcev, oziroma za izvoljenega zastopnika zavarovancev v načelstvu za vsako šestih volilnih kategorij tisti kandidat, kateri je prejel največ glasov dotične kategorije, in za izvoljenega namestnika tisti, ki je za onim prejel največje število glasov. Kadar je enako glasov, razsodi žreb.

V razsodišču izvolijo vršbeni podjetniki vseh šestih vršbenih kategorij skupaj jednega podjetnika kot prisednika in jednega namestnika, zavarovanci vseh šest vršbenih kategorij pa tudi jednega zavarovanca kot prisednika in jednega namestnika.

Izmed prisednikov in namestnikov v razsodišču ne sme nobeden biti ud načelstva.

V ostalem veljajo za izvršitev volitve v razsodišču zmiselno vsa določila, dana za volitev v načelstvo.

Z ozirom na veliki prostorni razsežaj zavarovalničnega okoliša se pri izvrševanju vseh zgoraj omenjenih volitev glasovnice ne oddajajo osebno pri volitveni komisiji, ampak se ji samo vpošiljajo.

Glasovnice se smejo, začeti od dne 21. junija 1889. leta, pošiljati ali naravnost volitveni komisiji (v Trstu, c. kr. namestništvu), ali pa pótom političnih okrajnih oblastev (c. kr. okr. glavarstev, magistrata), v katerih je stanovišče delovršbi. Kadar se glasovnice vpošiljajo s c. kr. pošto, mora se pošiljatev frankirati. Glasovnice, katere dospó pozneje nego dne 5. julija 1889. leta zvečer na volitveno komisijo, ne vzmó se v poštév.

Priporoča se zategadelj po 29. dnevom junija 1889. leta glasovnic nič več ne vpošiljati na politična okrajna oblastva, ampak na volitveno komisijo.

trga ali vasi, vrši se sprevod po polji. Kjer so cerkve na holmih in navršjih, vasi pa v dolini, vije se sprevod doli pod vrh, in tak pogled, ko se sprevod pomiče z vrha navzdol, je slikovit in zanimljiv. Godba, petje in streljanje razlega se daleč tja po ravnini, in ves vrh je kakor mravljišče, v kojem vse gomazi.

Po kmetih je v ta praznik vse praznične volje — tako tudi popoldne. Od spreveda prinesle so domov starke zdravilnih korenov in zelišč, koja so nosile med sprevedom; posušé je domá in shranijo, ker jim pripisujejo zdravilno moč.

Popoldne vlada po selih in vaseh sveta tihota, največji praznik je! Po malih mestecih ali trgih imajo „cunfit“ popoldne shod, toda vrši se vse nekako tiho in pametno. Mojstri izpijejo, ker ne mogó zabití teh starih, dobrih časov, zlasti po Gorenjskem in fužinah, vsak svojo merico in lepo tiho korakajo zopet na svoj dom.

Krasna, tiha poletna noč!

Pred deveto uro jame kos v gošči žvrgoleti svojo ginljivo melodijo, njemu oglašá se na sosednjem vrtu milozvóčno slavček, in ta pesem odmeva v človeškem srci, ta pesem je jék, ki je pretresal po dnevi Mloveku dušo.

A. S.

Dalje se opozarja na to, da morajo tudi vršbeni podjetniki podpisati svoje glasovnice.

Reklamacije v stvaréh zgoraj navedenih volitev je najpozneje do dne 21. junija 1889. leta vpošiljati na podpisano volitveno komisijo, katera o njih konečno veljavno razsodi.

Dostavek vredništva: Ker imajo v dveh vršbenih kategorijah, namreč v prvi in šesti, kranjski delodajalci in zavarovanci večino, izvolijo si lahko v teh kategorijah zastopnike iz svoje srede, če se v izdatnem številu vdeležé volitve. Razen teh utegne zmagati kandidat delavcev na Kranjskem tudi v tretji kategoriji, če vsi složno oddadó glasove. Za volitev v razsodišču imajo večino kranjski delodajalci, kateri naj se torej zedinijo. Volilna komisija je prosila trgovsko in obrtniško zbornico kranjsko, da posreduje, pozveduje in nasvetuje kandidat.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. junija.

Notranje dežele.

Naučno ministerstvo je podelilo šestemu razredu češke zasebne gimnazije v Opavi pravico javnosti.

Na Sofijinem otoku v Pragi se je minolo nedeljo vršil **mladočeski shod**, katerega se je vdeležilo do dva tisoč oseb iz vseh čeških pokrajin. Predsedoval je državni poslanec Blažek, dr. Edvard Grégr pa je imel daljši govor, v katerem je pobijal „nazadnjaške težnje fevdalnega plemstva“ ter zagovarjal „novo šolo“. Konečno se je sprejel volilni poziv, kateri je sestavil dr. Julij Grégr in v katerem se pred vsem pobija Liechtensteinov šolski predlog. Konečno pravi poziv, da bodo Mladočehi v vseh splošnih zadevah skupno postopali s Staročehi, toda nikdar se izneverili svojim „prostostnim načelom“.

Ogerski naučni minister pozivlje v okrožnici velike šole, naj se izjavijo do 20. dne avgusta, kakó bi se mogli dijski vzdržavati v evidenci ter bi se takó preprečilo, da bi se dijski ne vpisavali s pomočjo dobrih prijateljev, sami pa ostajali doma daleč od vseučilišča; dalje, ali naj se razširi študijska doba ter prikrajšajo počitnice, in konečno, ali naj postanejo kolokviji obligatni.

Vnanje države.

Koliko je resnice na tem, da je ruski poslanik Persiani predlagal **Srbiji**, naj se sklene vojaška pogodba, in da je slednja blagohotno sprejela ta nasvèt, ne moremo še danes določiti. Toda eno je gotovo, da so Srbi vsled te novice postali jako ponosni. V Šabacu se je tiskala proklamacija, s katero se pozivljejo prebivalci Bosne in Ercegovine, naj se protivijo temu, da bi si Avstrija prilastila zasedeni deželici, ker bi se sicer nikoli ne mogli znebiti „zopernega avstrijskega jarma“. Srbom je sploh greben jako vzrastel, odkar je očitno pripoznal car, da je črnogorski knez edini njegov prijatelj. „Male Novine“ se čutijo že celó poklicane, da svetujejo Avstriji. Rana inflata! V napitnici carjevi, méni list, je povedano vse, kar hoče Rusija. Srbija ne želi menjavati kraljevske hiše, kakor tudi ne hrepeni po črnogorskem absolutizmu; isto takó nima posebnega hrepenenja, da bi prelivala kri za Rusijo in njene namene. Avstrija je napravila na Balkanu velike napake (!), kralja Milana z nepremišljeno politiko prognala iz Srbije (to je pa najnovejšé!) in s tem zgubila vso veljavo. Nevarnost, ki preti Avstriji z ruske strani, more prva odstraniti le s tem — sedaj pride grm, v katerem tičí zajec — če odstopi Srbiji Bosno, Ercegovino in celó Dalmacijo! (Lej, lej! Ali morda še kaj?) Tudi bi bilo primerno, ko bi se s kraljestvom spojili oni deli Avstrije, v katerih bivajo Srbi. Čudni ljudje so pa vendar ti ljubi Srbi. Na eni strani ne marajo prelivati krvi za Rusijo, na drugi pa se opirajo na carjevo napitnico in kar narekujejo Avstriji, kaj jim mora odstopiti. — Garašanin se je izjavil v „Videlo“, da bo zapustil Srbijo, ker je v nevarnosti njegova osebna prostost.

„Gračdanin“ preklicuje vest inozemskih listov, da napoveduje napitnica **ruskega** carja združenje vseh Srbov pod črnogorskim knezom Nikito. Rusija smatra, tako nadaljuje list, za neobhodno potrebno, da ostanete obe državi pod vladó zgodovinskih vladarskih hiš. — „Novosti“ utemeljujejo potrebo nadaljnjih ruskih oboroževanj z ozirom na vojskino pripravljenost avstrijske sosedinje.

Mogoče je, da bo evropsko časopisje zopet razmotrivalo nov **nemško-francoski** mejni dogodek. „Köln. Ztg.“ poroča namreč: „Francoska bojazen pred vohuni je zopet provzročila, da se je posilno postopalo zoper nekega Nemca. Neki v Strassburgu živeč tiskar, rojen Alzačan, je binkóšno nedeljo napravil izlet v zgornjo Alzacijo, v ponedeljek je prekorčil pri Keppu francosko mejo ter je prišel proti poldnevu v Ladrappelle-sous-Rougemont. Govoril ni z nikomur ter mirno korakal skozi kraj, naenkrat sta ga pa zgrabila dva orožnika ter odpeljala v Belfort,

kjer so ga do četrtka obdržali v zaporu, iz katerega so potem izpustili brez odškodovanja in ne da bi se bili oprostili. Dotičnik se je pri nemških oblastnijah pritožil.“

„Nordd. Allg. Ztg.“ poroča: Dne 13. t. m. sta nemški in ruski zastopnik predstojniku **švicarskega** oddelka zunanjih zadev izročila spomenico, v kateri sta izrazila pritožbo zoper zlorabo Švici priznane nevtralnostne pravice in zaradi tega, ker ne spolnujejo oblastnije s tem zvezanih dolžnostij. — „Berner Intelligenzblatt“ pravi: Švicarski zavezni svet je v tej zadevi odgovoril vlevlastim, da se Švica zaveda svojih dotičnih dolžnostij in je tudi vedno pripravljena vestno jih izvrševati; zavezni svet se je dlje časa bavil z boljšo organizacijo tuje redarstva, ter je ravno sedaj izgotovil dotični postavni načrt.

V **italijanski** zbornici je pri razpravi o vojnem proračunu predlagal Baccarini, da se afriški kredit zniža na 8.000.000 ter zaukaže vladi, da ne sme prodirati v Afriki brez parlamentovega dovoljenja. Crispi je pobijal ta nasvèt ter stavil zaupno vprašanje. Pri glasovanju je propadel Baccarini s svojim predlogom ter je zbornica izrekla zaupnico vladi gledé postopanja v Afriki.

Izvirni dopisi.

Iz **Istre**, 16. junija. Volilna borba v pazinskem kotaru je že dokončana. Narodna stranka je z vspehom zadnjih volitev zadovoljna. V Pazinu zmagali so Hrvatje z večino 80 glasov, v Žminju s 60, a v Tinjanu s 40 glasovi. Tri občine: Boljun, Labinj in Plominj volile so protivno, a broj njihovih volilnih mož je premajhen, tako da je poslanstvo hrvatskima kandidatoma gg. dr. Dukiću in dr. Laginji zagotovljeno.

Borba je bila huda pri volitvah, in to tem več, ker je protivni kandidat bogat trgovec, kojemu so mnoge občine skoraj popolnoma zadolžene. Kar on ni storil, pripomogla je bogata blagajna društva „Pro patria“, koja je lahona tako založila z novci, da so si pazinski fakini s petaki prižigali smodke. Kmete motili so na vse mogoče načine. Plačevalo se je za glasove po 2 do 100 gld. Neki kmet iz občine Pičan dobil bi bil 100 gld., ko bi bil šel volit lahonskega kandidata, ali da bi bil vsaj doma ostal; a ni se dal premotiti, kar je mnogo pri siromašnem stanju našega naroda! Največ seveda prestatí je morala rodoljubna duhovščina. Očito se je dne 12. in 13. t. m. v Pazinu duhovnike z najostudnejšimi imeni psovalo; — ometavalo se jih je z jajci, in zvečer dne 12. t. m. so se lahonski kulturenosci po sili hoteli na-nje navaliti. Da ni žandarmerija vse sile uporabila, nastal bi bil krvav boj, ker je tudi kmetom, koji so celi dan vse ustrpljivo prenašali, kri zavrela. — No, vse neprilike so pozabljene, da se je le zmaga pridobila. Žal pa nam je, da so se nekoji duhovniki — rojeni Slovenci — lahonom na ljubo odtegnili volilnemu gibanju; tudi g. B. D. v Bermu ne zavidamo časti, koja si je pridobil s svojim nerodoljubnim ponašanjem pri zadnjih volitvah.

Prvikrat je letos v Pazinu pridobila hrvaška stranka za deželni zbor v Poreču, prvikrat se je pokazala čista narodna pravica na pozorišču, kojoj se je morala umakniti kruta sila laška. Zmaga hrvaška je toliko večjega pomena, ker jo je pridobila samozavest naroda, ne pa pomoč vlade ali mamljivost denarja.

Istra vedno očitneje pokazuje, da ni še laška provincija, ampak hrvatska zemlja, nad koja kriluje ponosni orel avstrijski.

Dal Bog, da bi tudi gospodje na Dunaji in v Trstu izprevideli, da so Slovani jedini zvesti podaniki Avstrije v Primorju!

Iz **Prage**, dne 15. junija. Dasi imamo do volilnih dnevov še nekoliko tednov, nastalo je živahno volilno gibanje po vseh okrajih. Umevno je, da je volilni boj na Češkem jako važen in pomeuljiv, zlasti kar se tiče odločilnega boja med Staro- in Mladočehi, koji se letos nadejajo večje zmage — čegava je zasluga? Odgovor na to je nekako grenak. Zdaj se vsipljejo na Staročeha od vseh stranij očitanja: od ustavovercev, takticizov in Mladočehov.

Staročehi postali so žrtev Taaffejeve vlade, ta je njihov zločin in noben drugi, očitajo nemški in češki fakcijozi. So li imeli kaj boljšega na razpolaganje? Ali bi naj grofa Taaffeja odklonili? Kedor na Češkem razmere dobro pozna, trdil tega ne bode nikoli.

Nečem tu razpravljati, kateri krubek se bolje prilega in je tečnejši: trdi kruh opozicije ali vladni komis — toli pa smem reči, da bi kruh opozicije bolje gódil poslancem in manj narodu, in zopet

obratno: vladni komis naravnost ne ugaja poslancem. Ni prijetnejšega za poslanca, nego postaviti se s trdim kruhom opozicije k oknu pred zbrano množico in razburjenim glasom klicati: Pogled, narod, našo vrlino, našo neupogljivost itd. Kedor hoče biti na Češkem najpopularnejši, jesti mora nepogojno kruhek opozicije. V tem tiči vsa taktika ne samo fakoljov, nego i Mladočehov.

Podloga politične eksistence teh ljudi je neobhodna — opozicija. Iz vsacega povoljnega koraka Staročehov proti vladi kujejo Mladočehi za svoje namene železo; ljud na Češkem je pa zopet tak, da prehitro verjame publicim frazam, samo vsa usta se morajo odpirati in z velikim patosom govoriti.

Nasproti pa moram poudarjati, da je v istini dosti nezadovoljstva med ljudstvom, koji pa niso zakrivili sicer Staročehi, vendar se jim očita — to je splošna politična napetost in bédna narodnogospodarski položaj po vsi Evropi. Zveza naša z Nemčijo in Italijo je vražje draga in zahteva v sedanji politični soparici vedno večjih žrtev. Dandanes živimo v štrajkovem vzdušju, in če bi ljudstvo moglo gledé davka v krvi in novcih štrajkovati, kakor so to učinili nedavno tukajšnji delavci na konjski železnici, takoj bi to storilo. Ni ga skoro davkoplačevalca, da ne bi bil stokrat vprašal: Kam bomo prišli s temi alijancami ali zvezami, in česa se bode še zahtevalo od nas!

V tem tiči podstavní ali prvotni vzrok vse nezadovoljnosti; vsi drugi vzroki so več ali manj sekundarni ali lokalni. In morejo kaj zato Staročehi? Ali so se mogli v tem oziru nasproti vladi inače obnašati? Niso se mogli inače.

In ker vsled tega prvotnega vzroka prevlada mrznja med ljudstvom, je slednje takoj pripravljeno vse možne stvari na svetu zabeležiti na rovaš vladne politike. Ljud je res nezadovoljen in obupava, in glej: pridejo Mladočehi, pa poretó: To vse je zakrivila ta vladna politika, ta servilnost, to klečeplaztvo itd. In kaj lahko se dá iz tega izvajati volilna agitacija na škodo Staročehom.

„Mi samo toli pravimo in prosimo, — piše zadnji „Čech“ — da bi se to umelo od besede do besede: Ko bi pri vsej tej mlačnosti in nezadovoljnosti kandidoval v deželni zbor celó Kristus sam s svojimi 12 apostoli, uverjeni smo, da pri volitvi popolnem propadejo razven edinega apostola, ki bi bil — bogataš ali pa bankêr.“

A tudi dunajski „Vaterland“ nima prav, ki očita Staročehom, da so pozabili razobesiti krščansko-socialno zastavo. Vssj vendar Staročehi mnogo let stojé zvesto na strani katoliških konservativcev v državnem zboru, ki visoko vihté to zastavo, — in baš to jim štejejo Mladočehi za največji narodni greh.

Mladočehi imajo v istini srečo ko slepa kura. Oni ne trebajo prav nobene državne ideje, in res ni ga med njimi ni enega državnika, njim treba samo zoper vse, kar delajo Staročehi, samo zabavljati, in njih pšenica zori — v tem tiči vsa tajnost mladočehskih vspéhov.

In ekselencia grof Taaffe? — pomaga jim, kolikor more. Nekateri češki listi, zlasti konservativni, so ga često imenovali največjega Mladočeha. Baš pred volitvami izšla je prepoved korporativne vdeležbe češkega Sokolstva pri tekmovanjih v Parizu (Vincennes). In kak vspeh je imela neki ta prepoved? Sokoli so vzlic temu nastopili korporativno v treh četah — kakor sem vam poročal v zadnjem dopisu — in ker niso smeli vzeti seboj zastav, vsprejšeli so iz rok predsednika republike, Carnota, ogromen venec, sestavljen iz rudečih dragocenih cvetk, belih lilij in modrih vijolic, ta velikanski venec nosili so na čelu Sokolov na drogu kot bandero pri defilovanji. Seveda so Mladočehi to prepoved zopet v obili meri izkoristili za-se.

Sploh se ne bode dobro godilo Staročehom pri prihodnjih volitvah, kakor se poroča z dežele sem. Med narodom razširja se in zajeda štrajkujoči duh. Ko se nekoliko ohladi in pomiri, postal bode pristopnejši krščansko-konservativnim načelom. Zdaj nastaja po Evropi križarska pot. Narodi so izročeni židom in paganom, in imajo jedva slutnjo o tem. Streznjenje nastane stoprav pozneje!

Dnevne novice.

(Procesija sv. R. Telesa.) Jutri bode v tukajšnji stolni cerkvi ob 8. uri slovesna sv. maša in potem slovesna procesija po mestu. Vdeležili se je bodo kakor navadno načelniki civilnih in vojaških oblastev.

(K deželnozborskim volitvam.) S Krasa se nam poroča: Nekateri ljudje so res iznajdljivi. V št. 138. nekega dnevnika je bil objavljen telegram iz Št. Petra, ki je bil po datumu dva dni pozneje oddan — a ne po žici. Pri shodu dné 16. t. m. se je zbralo v gostilni gosp. župana Špiljarja v Št. Petru okoli 30 mož. Ne rečemo, da niso bili vsi veljavni možje, a vsi niso bili volilci v šentpeterski, zagorski in knežaski županiji. Istina je, da je prišlo 7 ali 8 volilcev iz Zagorja in Knežaka, 5 iz Št. Petra, 2 iz Trnja in 3 iz Košane; izmed nevolilcev jih je bilo več iz Postojine. Posebnega navdušenja nismo opazili niti pri kandidatih, niti pri volilcih. — V Žireh so bile volitve volilnih mož dné 17. t. m. Vseh sedem izvoljenih mož bo soglasno volilo bivšega poslanca g. M. Lavrenčiča.

(Iz Velikih Lašč) se nam poroča: Dné 17. t. m. popoldne okoli 1. ure se je nebo stemnilo, začelo je grometi in treskati in vsula se je huda ploha, med katero je treščilo v skedenj posestnice Marije Levstek v Griču. Hipoma sta bila v plamenu skedenj in bližnji kozolec, ki sta do tal pogorela. Gasiti ni bilo mogoče, ker je vode primanjkovalo. V veliki nevarnosti ste bili bližnji dve hiši. Posestnica je bila zavarovana. — Za občino velikolaško je izvoljen kot volilen mož č. g. župnik, za občino lužarsko dva druga zanesljiva moža.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Č. g. Fran Avsec, semeniški duhovnik, je nastavljen kot duhovni pomočnik v Metliki; č. g. Josip Gregorič, semeniški duhovnik, pride v Višnjo goro; č. g. Anton Jemec, semeniški duhovnik, pride v Senožče; dosedanji duhovni pomočnik v Senožčah, č. g. Josip Porubski, je nameščen kot župnijski oskrbnik v Spodnjem logu na Kočevskem; č. gosp. Mihael Horvat, duhovni pomočnik v Višnji gori, je premeščen v Škofjo loko.

(Umrli je) nocoj po kratki bolezni c. kr. profesor nemščine in zgodovine na tukajšnjem c. kr. učiteljski, g. Josip Weiss, star 37 let. Zapustil je vdovo in štiri otroke. Pogreb bode jutri popoldne ob 5. uri. N. v m. p.

(Koze) po Žireh in okolici še vedno niso ponehale; v eni sami družini je četero bolnikov.

(Vstopnice za tribune) pri Vodnikovih slavnosti, kakor tudi za banket dobivale se bodo od sobote dné 22. t. m. nadalje pri kustoslu ljubljanske čitalnice, oziroma v trafikli.

Slavnostni odbor.

(G. Alf. Müllner,) kustoz kranjskega deželnega muzeja, je dobil podporo od osrednje komisije za umetelne in zgodovinske spomenike, da določi črto rimskih cest med Thalheimom-Strehovom in Tarsatico Fonte-Timovom.

(Iz Celja) se nam poroča: Glavna porotna obravnava zaradi dvoboja Emerika Gyuja proti Hugonu Poglajenu, v katerem je dné 1. marca t. l. zadnji bil smrtno zadet, pričela se je v ponedeljek. Obravnavi je predsedoval predsednik okrožnemu sodišču dvorni svetovalec Heinricher, zatožbo je zastopal drž. pravdnika namestnik Schwentner, zatoženca je zagovarjal dr. Kosjek. Priče so bile: Mieceslav pl. Pitruski, Artur Chiari, Filip Rogožinski, Heliodor Pekarek, Ivan Hromadnik, Anton Srobočan, Pavel Vogt, Artur grof Sermage, Karol Noč pl. Nordberg in gospa Ana Poglajen. Zatoženec Emerik pl. Gyujo je bil obsojen zaradi hudodelstva dvoboja na tri leta s postom in poostreno ječo.

(„Slovenskega Pravnika“) št. 6. ima naslednjo vsebino: 1. „Legitimatio ad causam“ pa „legitimatio ad processum“. — 2. Nekoliko o kazni, nje pravni podlogi, namenu in zgodovini. — 3. Dr. Fr. Zupane: Iz sodno-zdravniške prakse. — 4. Dr. Majaron: „Opšti imovinski zakonik za knjažavino Ornu Goru“. — 5. Iz pravosodne prakse. — 6. Književna poročila. — 7. Drobne vesti. — 8. Poziv in prošnja.

(Ogerska narodna godba) [Radics] bode igrala te dni v Ljubljani; v nedeljo popoldne pred Švicarijo, zvečer v čitalnici.

(Razpisana) je na četverorazredni ljudski šoli v Črnomlju četrti učiteljska služba z letno plačo 400 gld; prošnje do 10. julija.

Telegrami.

Dunaj, 18. junija. Obravnave, ki so se gledé deželnozborskih volitev tirolskega veleposestva vršile mej nemškimi klerikalci in italijanskimi narodnjaki, so se popolnoma ponesrečile.

Spljet, 18. junija. Danes zjutraj ob 6. uri je dunajski rabelj Seyfried z dvema pomačema obesil 29letnega kmeta Andreja Bartulovića, ki je umoril Hijeronima Bečića, župnika v Zagvozdu.

Bern, 19. junija. Nota švicarskega urada zunanjih zadev nemškemu poslaniku odločno oporeka, da so švicarske uradnije in nemški socialisti sporazumljeni. Švicarsko redarstvo ne more že naprej vedeti za dogodke ter jih preprečiti, v nekaterih slučajih so se pa vmešavali agentje, ki so v zvezi z nemškim redarstvom. Nevtralnost Švice je načelo javnega prava v Evropi, katerega nikdo ne izpodbija, najmanj pa Švica sama, ki se bo tudi v bodoče strogo po njem ravnala.

London, 18. junija. „Standard“ je izvedel iz Odeze, da je ruska vlada naročila štiri-deset železniških strojev in tisoč voz za vojaško prevažanje.

Umrli so:

17. junija. Ana Rakove, mizarjeva hči, 10 mes., Frančiškanske ulice 27, božjast. — Anton Flore, užitinski revident, 52 let, Rožne ulice 27, vsled želodčnega raka.

V bolnišnici:

13. junija. Franc Končič, delavec, 71 let, marasmus senilis.

14. junija. Terezija Knific, delavka, 48 let, vsled slučajne poškodbe.

16. junija. Franc Čamerlik, delavec, 34 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17. u. jut.	734.0	17.0	sl. zap.	dež	5.40	
18. u. pop.	734.7	24.0	sl. vzh.	jasno	dež	
19. u. zveč.	736.8	18.8	„	oblačno		

Srednja temperatura 19.9°, in 1.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 50 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 %	83 „ 75 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 30 „
Akije avstr.-ogerske banke	904 „ — „
Kreditne akije	303 „ 25 „
London	119 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 48 „
Cesarski cekini	5 „ 65 „
Nemške marke	58 „ 30 „

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 —	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež,	4 66	Surovo maslo, „	— 76
Ječmen,	4 66	Jajce, jedno „	— 2
Oves,	3 —	Mleko, liter „	— 6
Ajda,	4 66	Goveje meso, kgr.	— 54
Proso,	5 —	Telečje „	— 48
Koruza,	5 —	Svinjsko „	— 50
Krompir,	2 85	Koštrunovo „	— 32
Leča,	12 —	Pisaneč „	— 60
Grah,	13 —	Golob „	— 18
Fižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	2 23
Maslo, kgr.	— 84	Slama, „	2 32
Mast,	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež,	— 56	„ mehka, „	4 20

Železniške vožne listke

za vožnjo tje in nazaj, za društvena, zabavna in romarska potovanja (z oglasilom 8 dni pred odpotovanjem zdatno znižane cene), kakor tudi okrožne vožne listke oskrbuje ter daje radovoljno vsakršna pojasnila gledé železniškega potovanja (2—1)

mestni urad c. kr. avstr. državnih železnic v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

JOŽEF PAULIN.

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orkestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, ariston, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessaires za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik,

(30—3)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Geniki franko in zastoj.

Ledenice

za gostilne in restavracije
s shrambo za jed in brez
iste najboljše in najtrajnejše,
katere prekosé vsak drug
fabrikat, dobé se v vseh veli-
kostih in po najnižjih cenah
pri

And. Druškoviču,
trgovcu z železnino,
na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani.

Št. 42.

Spričevalo.

(2-2)

Podpisano cerkveno predstojništvo spri-
čuje s tem, da je naredil **J. BRUNSKULE,**
urar na Vrčiču, pošta Semič, meseca
oktobra 1887 za tukajšnjo farno cerkev

novo uro,

katera je od tistega časa, ko je bila postav-
ljena v zvonik, natančna in prav dobra, tako,
da se sme omenjeni mojster kot pošten in
vesten človek za enaka dela toplo priporočati.

Predstojništvo farne cerkve v Adlešičih,
dné 2. junija 1889.

J. Šašelj s. r.,
župnik.

Ivan Adlešič s. r., Miha Adlešič s. r.,
ključarja.

Gospodom šolskim predstoj-
nikom in učiteljem

(13)

priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem
na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi
orodja za sadjerejo in obdelo-
vanje sadnih dreves, in sicer:
drevesna strgulja, škarje za go-
senice, ročna lopatica, drevesna
žaga, sadni trgač, dreves. škarje,
cepilnik, cepilnik za mladiče,
cepilni nož, vrtnarski nož in
drevesna ščetka. Orodja so vsa na
lepo popleskani leseni plošči
urejena in po prav nizki ceni.

Odlikovani: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik **Franc Brückner.**

Proti gotovi naročbi se najtočneje
izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi,
štrole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornati.

Odlikovani: 1873, 1881.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Tuji.

16. in 17. junija.

Pri **Maticu:** Gianich, po-
sestnik, iz Opatije. — Kössler,
trgovec, iz Celovca. — Glas,
Bart in Hribček, trgovci, z
Dunaja. — dr. Büchler iz Bu-
dimpešta. — Vovk, potovalec,
iz Grada. — Löwy, Müller,
Rossi, Saueh, potovalec, z Du-
naja. — A. Müller, trgovec, iz
Brna. — Maksimilijan Kriwa-
tschek, potovalec, z Dunaja. —
Frank, geometer, iz Radovljice.

Pri **Monu:** Revers, s so-
progo, iz Trsta. — P. Stopon,
c. kr. nadporočnik, iz Sedmo-
grškega. — Marija Pogatschnig
iz Podnarta. — Čarman iz Ra-
dovljice. — Müller iz Gorice.
— Ludovik Deutsch, trgovec, iz
Grada. — Peter, trgovec, iz
Trsta.

Pri **Avstrijskem caru:**
Kramer, učitelj, iz Škofje loke.
— Tome iz Nove vasi.

**Radenska kisa voda ob vznožji Slovenskih goric, ne
zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.**

Čeravno Radenska kisa voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se
peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To
svojsvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislinami vodami, katere imajo navadno le
prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se stekle-
nica odmaši.

Radenska

kisa voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehur-
nim boleznim, protinu, kamencu v mehurju,
dalje proti boleznim v želodcu,
mokril, dolgotrajnem kataru
dihal, zlatej žili
in zlate-
nici.

Poskusi dr. Jev: Garroda, Biswanger, Cantanija,
Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno
moč pri sečnokislinski, usednih izločkih, iz česa
se sklepa na najugodnejšo učinko Radenske vode.

Kot okrepjujoča pijača
z vinom ali sadnimi sokovi in
sladkorjem pomešana, je Radenska kisa voda
v obče priljubljena.

**Kopališče
Radensko.**

Kopanje v slatini in v
jeklenici vpliva pose-
bno pri: protinu, bo-
lečinah mokril, malo-
krvnosti, ženskih bo-
lezni, slabostih itd.

**Stanovališča po
ceni. Prospekt**
(brezplačno) od ravna-
telstva:

Kopališče Radenci
blizu Ljutomer.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (23)

Veliko izbero in zalogo modernih solnčnikov

navadnih in najelegantnejših, isto tako

(9-8)

dežnikov

v vseh velikostih, izgotovljenih iz zanesljivo trpežnega blaga, priporoča po
čudovito nizkih cenah

Ljubljana,
Kranjsko.

L. MIKUSCH,

Mestni trg
št. 15.

izdelovatelj solnčnikov in dežnikov.

Prejema vsakovrstna naročila na **kostum-solnčnike, pre-
oblači in popravlja stare dežnike in solnčnike**
trpežno in po nizki ceni. Naročila izven Ljubljane, tudi na posame-
ne solnčnike ali dežnike, izvršuje točno po poštne povzetji.

Razprodajalec so na zahtevanje izvirni ceniki franco na razpolago.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, dru-
štvom, trgovcem, občinskim uradom
in slav. občinstvu za vsakovrstna v
tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje
za štokadoranje, samokolnice,
traverze in stare železniške šine
za oboke, znano najboljši kam-
niški Portland- in Roman-ce-
ment, sklejni papir (Dachpappe)
in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

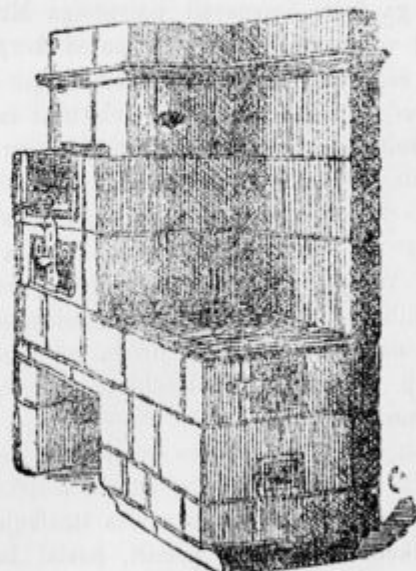
Vodnjake za zabijati v zemljo, s ka-
terimi je mogoče v malih urah in
majhnimi stroški na pravem mestu do
vode priti; ravno tako se tudi dobivajo
vsi deli za izkopane vodnjake, železne
cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste
trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(26)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za
gnojenje polja.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.